

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Petri Cvnæi de Repvblica Hebræorum Libri III

Cunaeus, Petrus

Lvgd. Batavor., 1632

Cap. XVII. De Meßia, Iudæorum atq[ue] gentium omnium rege. Mystica
vocis scriptio in verbis Esaïæ. Bileami vaticinium ex Iudæorum
interpretatione. Quid singulare in hoc regno. Rabbi Abrami animad ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65527](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65527)

CAPVT XVII.

De Messia, Iudæorum atque gentium omnium rege. Mystica vocis scriptio in verbis Esaia. Bileami vaticinium ex Iudæorum interpretatione. Quid singulare in hoc regno. Rabbi Abrami animadversiones in Maimonidem. Ezechielis obscurissima oracula de templo, deque sacris in regno Messia. Nimis imprudenter in istac inquire.

ATque hunc quidem in modum, post reditum Iudæorum ex Babylone, imperium ii tenuere, quorum id minimè fuit, primùm pontifices, mox principes Hasmonæi Levitæ, dein reges ex eadem tribu, ac tandem Herodes Idumæus, is, sub quo natus Messias est, rex regum, ex familia Davidis ortus, ad quem unum referri demum illud oportet, quod promiserat Davidi Deus, æternum fore solium ejus, confessuramque in illo prolem ejus. Non enim profectò de Salomone illud, neque de nepotibus ejus dictum est, siquidem illi regnum semel amissum nunquam post exilium Babylonienſe receperunt. & omninò vana falsaque fuisset numinis promissio. quod cogitare summa impietas sit. Quare ita habent.

be
li
re
ti
ca
se
Ea
pi
i
su
tu
co
cl
ta
di
qu
cu
et
el
co
fi
ra
n
M
to
in
r
n
l
l
t

bendum est, prolem eam esse Messiam,
 libertatis nostræ vindicem asserto-
 remque, de quo angelus istud pronun-
 tiavit, quod scriptum apud Divum Lu-
 cam extat, *ἡ βασιλεία αὐτῶν ἄνε-
 σται τέλος*. *regnum illius sine fine erit.*
 Ea verba traduxit angelus ex Esaiaë ca-
 pite nono, ubi Rabbi Iarchi notavit,
 :ךך דרש הסופרים שהם סגור בתוך המלה
subtily quodam disceptationis modo quasi-
tum olim à scribis esse, cur in medio vocis,
contra quam fieri solet, positum à vate □
clausum sit. Vtique haud de nihilo fuit
 tam anxia hæsitatio. & visum Talmu-
 dicis est, significari ea re mysterium
 quoddam ingens, quod non promif-
 cuè, nec omnibus pateret, sed redu-
 ctum, & in interiore sacrario clausum
 esset. Cum permulta extent in sacro
 codice oracula de rege maximo Mes-
 sia, nullum æquè Iudæi dignum admi-
 ratione existimant, quàm illud, quod
 numinis instinctu effatur Bileamus in
 Numerorum capite vicesimo & quar-
 to. Sed iidem, cum sensa vatis penitus
 introspicerent, sagaciter deprehende-
 runt, non istæc de uno rege dici om-
 nia. quare ita dividendum esse oracu-
 lum, pars ut ejus ad Davidem, qui ex
 Iudæâ stirpe primus regnū tenuit, cæ-
 tera ad Messiam pertineant, ultimum
 quidem

quidem ex eâdem stirpe regem, sed majorem cæteris, potentio remque. Quæ persecutus accuratissimè Maimonides est in fine Misnæ. Ibidem etiam maximus magister eos refellit, qui alium naturæ vultum, & rerum perpetuò euntium novum cursum in regno Messix expectant. Non enim intellexisse eos Esaix verba ait, quæ sunt in capite undecimo: esse enim illic ænigmata quædam, quibus significatum est, quietem piis bonisque omnibus fore inter nefarios & sceleratos, nihil ut metuendum ab illis sit. Nam quod Rabbi Abraham, Davidis filius, Maimonidem hîc reprehendit, & ex legum Mosaicarum libris illud recitat, *וְהָיָה רַעְיָהוּ מֵהָאָרֶץ* penitus diversum est, & ad tempora Messix non pertinet. Sed profectò persæpè solet acris ille & diligens vitiorum Maimonidæ animadversor quædam ejusmodi sublegere, quæ speciem magis solidæ rationis, quàm vim habent, & excussa evanescunt. Quoties sacra, ceremoniasque & religionum solennia perlustro, quæ in extrema parte libri sui sanctissimus vates Ezechiel descripsit, subit animum meum cogitatio, quid ea velint, aut quò referenda sint. adeo diversa sunt ab iis, quæ Moses præce-

præcepit, neque unquam usurpata à
 Iudæis sunt. id quod ipsi confitentur.
 Sed quid de illis habendum sit, consti-
 tutum in Talmud est, in tractatu,
 quem Menachoth appellant. Breviter
 autem rem complexus Maimonides
 est in Misna, libro octavo, cap. 2. Ne-
 que nos pigebit verba ejus hîc referre.
 Ait igitur, כל שיעורי הנסכים האמורים
 בספר יחזקאל ומנין אותן הקרבנות וסודי
 העבודה הכתובים שם כולם מילויים הן
 ואין נוהגין לדורות אלא הנביא צוה ופירש
 כיצד יהיו מקריבין המילויים עם חנוכה המזבח
 בימי המלך המשיח כשיבנה בית שלישי:
*Omnes modi libaminum, de quibus agi-
 tur in libro Ezechielis, & quæcunque il-
 lic scripta extant de numero oblationum,
 deque ordine divini cultus, nihil sunt nisi
 sacrificia pacifica, quæ mortalium seculis
 usurpata non sunt, neque in morem popu-
 larem transivere. Iubet autem exponitque
 vates, quo pacto peragere debeant sacra pa-
 cifica in dedicatione novæ aræ, tempori-
 bus Messia, cum extruetur templum ter-
 tium. Non est hoc somnium Iudai-
 cum, neque Talmudicorum commen-
 tum. vera certaue res est. aliud tem-
 plum, quod in Messia regno foret,
 aliaque sacra descripsit vates: atque
 etiam structuram templi, atria, por-
 tas, cæteraque ad legem operis accu-
 ratam*

ratam exegit. Quare Iudæi ajunt, formam ejus non planè intelligi: Ezram autem, cum ædem secundam, ad instar ædis Salomonicæ, conderet, etiam illa secutum esse, quæ de tertio templo Ezechiel præcipit, sed non ultrà, quàm captus hominis sanctissimi fuit in re obscura implicataque. Hoc illud est, quod significavit summus Rabbiniis verbis, quæ subjecimus ex cap. primo, Halacha Beth Habbechira: בניין שבנה שלמה כבר מפורש במלכים: וכן בניין העתיד להבנות אף עלפי שהוא כתוב בחזקאל אינו מפורש ומבואר ואנשי בית שני נשכחו בימי עזרא בנהו כבניין שלמה ומעין: Est tamen Iudæorum hallucinatio in eo non levis, quod exstructum iri à Messia ædem ejusmodi sperant, quæ adspici, adiri, & pedibus calcari poterit. Quod secutum esse, nos profectò, qui in Messia regno nati sumus, intelligimus. Omnia ea, quæ de modo ædificii, deque partibus ejus dicta illuc sunt, occultiores sensum habent. singula autem quid significant, aut quo pacto sint explicanda, difficile dictu est. Ego hercle, quod Xenophanes Colophonius apud Marcum Terentium Varronem ait, id omnibus hinc suadeo, uti quid putet quisque, non quid contendat, ponat. homini enim

enim est hæc opinari, Dei scire. Vtique Iudæi, cum גמין appellent quasdam Bibliici codicis partes, quarum interdicta lectio adolescentibus, juvenibusque est, in earum numero illa ponunt, quæ vaticinatus in fine libri sui Ezechiel est. Neque id injuriâ illos statuisse existimo. Est enim omnis sermo ille numero Platonis obscurior. Advo-cent industriam suam omnes, qui se divinæ sapientiæ consultos videri postulant. Sudabunt satis, antequam minimum quiddam earum rerum, illuc quæ reconditæ sunt, aperiant.

Benè qui conjiciet, vatem hunc perhibebo optimum.

Sed multa conjectanti, opinor, nihil procedet. Pro certo constat, hæc & alia hujus generis quædam esse, quæ adiri humanis animis summus Deus noluit. Etsi enim in hac Euangelii luce ingens progressio facta ad cognitionem, scientiamque sit, aliquid tamen relictum admirationi est. Quare in his oraculorum arcanis ultra id tendere, quod in expedito spiritus sacer posuit, stolidæ audaciæ sit.

CAPVT XVIII.

Status Iudæorum post Messia adventum.

De restitutione Iudæorum, quæ adhuc
exspe-